ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓު

މާލެ

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ފައިސަލާ ނަންބަރު: 2010/SC-A/12
- ދައުވާކުރާ ފަރާތް: ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) އެސް. ޑީ. އެން. ބީ. އެޗް. ޑީ (ހ. ފިންހިޔާ / މާލެ)
- ދައުވާލިބޭ ފަރާތް: ހްވަންގ ޖައި ފޫ، ޖުލާ- ޖިއާން 1 ޑުންގެ، ސައުތު ކޮރެއާ (މާބުލް ގެސްޓް ހައުސް، ރޫމް #87)
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ފައިސާ ހޯދުން
- މައްސަލަ އައިގޮތް: އިލްތިމާސްކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 01 އޭޕްރީލް 2010
- ނިމުނު ތާރީޚް: 09 ޖޫން 2011
- މައްސަލަ ނިންމި ގަޑި: 10:50
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ޢުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު އަޙްމަދު ފާއިޒް ޙުސައިން، ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ އަރީފް، ފަނޑިޔާރު އަޙްމަދު މުތަޞިމް އަދުނާން

<u>އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފައިސަލާ</u>

- ނަންބަރު: 2009/HC-A/37
- ނިންމި ކޯޓު: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 17 ފެބްރުއަރީ 2009
- ނިމުނު ތާރީޚު: 15 މާރޗް 2010

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/37 ދަޢުވާއާ ނިސްބަތްވާ ފަދައިން ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ރަނގަޅު ނޫންކަމަށް ބުނެ، ސައުދު ޚަލީލާގެ ރައްދުވެރިއެއްކަމަށްވާ ދރ.ހްވަންގެ ޗައި ފޫ /ޗުން-ޗިއާން 1 ޖެންގެ (ސައުދު ޚަލީލާ) އަށް ދަޢުވާލިބި ގޮތަށް ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގެ (މެލޭޝިޔާ) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓަށް އިސްތިއުނާފް ކުރުމުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެވެ.

❖ ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް

މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތްކަމުގައިވާ ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގެ (މެލޭޝިޔާ)ގެ ފަރާތުންނާއި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތްކަމުގައިވާ ދރ.ހްވަންގެ ޗައި ފޫ ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/37 ދަޢުވާއާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި މިމައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާއި ދަލީލުތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ ރާއްޖެއިންބޭރުގެ ކުންފުނިތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތްތައް ކުރާނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެމަތިން އެކުންފުނިތައް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރީ ރަޖިސްޓްރީ ކުރަންޖެހޭކަމާއި، ރާއްޖެއިންބޭރުގެ ކުންފުނިތައް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތްކުރާ ބޭރުގެ ކުންފުނިތަކެއްގެ ގޮތުގައި ރީ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމުންފަހު، އެކުންފުނިތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރާ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅިގެން އުފެދޭ މައްސަލަތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދަޢުވާކުރެވޭ ޤާނޫނުތަކާއި ޤަވާޢިދުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން އެކުންފުނިތަކުން ފިޔަވަޅު އެޅޭނެކަމުގައި ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) އަދި ކަނޑޫމާ ރިސޯޓުގެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ގޮތުގައި ރާއްޖޭގައި ރީ ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ ކުންފުނިއެއްކަމުގައި ވާނަމަ، އެކުންފުނިން ކަނޑޫމާ ރިސޯޓުގެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަސައްކަތް ކޮށްފައި ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު ކަމަށްވާއިރު، އެކުންފުނިން ހުށަހަޅާފައިވާ ބައެއް ލިޔުންތަކުން އެނގޭގޮތުގައި ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ ރެޖިސްޓްރޭޝަންގެ ގޮތުގައި ކަނޑޫމާ ރިސޯޓުގެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަސައްކަތުގައި ހަވަންގ ޖައި ވޫ ހަރަކާތްތެރިވެފައިވާކަމާއި އެކުން ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒުން ހުށަހަޅާފައިވާ، 3 މެއި 2007 ގެ ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ)ގެ ބޯޑު ރިޒޮލިއުޝަނުން އެނގޭކަމާއި އެ މުއްދަތުން ފޮނުވުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ހަމައެކަން، ހަވަންގ ޖައި ވޫ ހަރަކާތްކުރާ މަސައްކަތް ކުރާ ފަހު ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ އިސްވެރިއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން، އޭރުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ޓްރޭޑް ހުށަހަޅާފައިވާ ބައެއް ފަރާތްތަކުން އެނގުން އަދިވެސް، ރާއްޖޭގައި ރީ ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ މުވައްޒަފުންގެ ބައެއް ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

(ށ) ދެވަނަކަމަކީ މިއީ. ހުވާގެ ޖަދުވަލު ވެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް ވަނީ ކަނޑައަޅާ ރިސާލަތުގެ ޤަވާޢިދުތަކާ ގުޅޭގޮތުގެ ހައިސިއްޔަތުންކަމަށްވާތީ ދި ޤަވާޢިދުތަކުގައި އެކަން މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް ވަނީ ސުޕްރީމް ކޯޓު (އިންޓެރިމް) ގެ މެމްބަރުންގެ ހުވާގައި ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާތީ ދެވަނަ ކަމަކީ، ހުވާގެ ޖަދުވަލު ވެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް ވަނީ ހިމެނިފައި ހަމަތަކާއި ސުޕްރީމް ކޯޓު (އިންޓެރިމް) ގެ މެމްބަރުންގެ ހުވާގައި ކަމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް ދެމެ ވަރަށް ވިޔަފާރި ރާއްޖޭގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް މަޖިލިސް ތަމްސީލުކުރާ މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ދެމެދު ވާހަކަ މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް ދެމެދު އެކަކަށް މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނެތްކަމަށް، މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ ވާހަކަ ދައްކާފައި ވަރަށް ވިޔަ ފިޔަވަޅު އަޅަމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުވާގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް ވާހަކަ އެ ބަޔާންކޮށް މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް ވާހަކަ ދިންނަވާފައި ހުވާގެ މަތީގައި ޤާނޫނީގޮތުން ހަރަކާތްތެރިވާ ގާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ތެރޭގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ދެނެވެ ދިރިއުޅުމުގެ ތެރޭގައި ކަމަށް ހިމެނޭ އަމިއްލަ ޝަޚްޞިއްޔަތު ކަމަށްވާތީ، އެކަމަކީ އެބަޔާންކޮށް ހުވާގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމަށް ވާ ދިރިއުޅުމުގެ ކަމުގައި ބަލަމުން އަންނަކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަކަމަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓު (އިންޓެރިމް) ގެ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ބާބުގެ

ރިޢާޔަތްކުރަންވީ 22 ޑިސެމްބަރު 2008 ގައި އަދާލަތުގެ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ މަޢުލޫމާތު ހުވަތުގެ ޖަޑީ ވެ ވަކާލާތުކުރާފަރާތަކުން 03 ޖަނަވަރީ 2009 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިސްލާމިކް ޖުޑީޝަލް އެފެއާޒް ބަޔާނެއް ހުވަތުގެ ޖަޑީވެ އަދި ފާހަގަކުރާ ސިޓީގައި ބަޔާންކުރާފަރާތަށް އެ ސިޓީން ދަށުން ކޮންމެ އެއްކަލަ، އަދާލަތުގެ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ މަޢުލޫމާތު ހުވަތުގެ ޖަޑީ ވެ ވަކާލާތުކުރާފަރާތަށް އެ ސިޓީގައި ބަޔާންކުރާ ތަރުތީބުން އެކަން ހުރި އަދާލަތުގެ މަޢުލޫމާތުގައިކަމާއި ސުޕްރީމް ކޯޓު (އިންޓެރިމް) އިން އެކަށައަޅުވައިދޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރަކުރުމުގެ ހުކުމުގައި އަދާލަތުގެ ޝަކުވާތަކާ ކަނޑައަޅަނީ ބަރުވެރިކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހުވަތުގެ ޖަޑީ ވެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރާފަރާތުގެ ހައި ޖިނާއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ

ތަރުން ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ މަޤާމުގައި ހުރެގެން އުޅުނުއިރު ތަމްސީލު ކުރުމުގެ އިސްތިރާތީޖީގެ ގޮތުގައި ރާއްޖޭގައި ހުންނަ ޖައި ވޫ ހަރަކާތްތަކަށް ފެށުމުގެ ރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކާ ކޮށްފައިވާ ތަރުންކަމާއި ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ ވަކީލުން ރާއްޖޭގައި ހިންގި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި ސަރުކާރުގެ އެކިއެކި އިދާރާތަކުގައި ކުންފުނީގެ ވަކީލުން މުއާމަލާތްކުރައްވައި ވަނީ މިއީ. ހުޅުނގެ ޖައި ވޫ ކަމާއި އެގޮތުން ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ ޕްރޮޖެކްޓު މެނޭޖަރުގެ ހައިސިއްޔަތުން މަސައްކަތް ކުރުމަށް ހޯދާފައިވާ ވަޒީފާގެ ހުށަހެޅުމުގައި ހުޅުނގެ ޖައި ވޫ އަށް ވަޒީފާ ދިނުމަށް ޢަމަލުކުރާ ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ކަމަށް ލިޔުމުގައިވާކަމާއި އެހެންކަމުން ކުންފުނީގެ ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖަރު އޮފީސް ދަށުން ޤަބޫލުކުރާނެ ވަޒީފާ ދިނުމަށް ވަޒީފާއާ ގުޅޭ ލިޔުންތަކާއި އެއްބަސްވުމުގެ ކޮޕީ، އެއްގޮތަށް ރޭވި ކުރުމުގައި މުއާމަލާތްކުރައްވާ އެހެނިހެން ލިޔުންތަކުން ސާބިތުވާކަމާއި، އެއްގޮތަށް ރޭވި ކުރުމުގައި އެވަގުތު ވަޒީފާގެ ކޮޕީ ސާބިތުވާނެ ކަމެވެ.

(ނ) ހަމައެފަދައިން ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ ވަކީލުން ތަރުންކަމަށް (ކުރީގެ މަޢުލޫމާތަށް) ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާންތަކުން އޭނާގެ ހުށަހެޅުމުގައި އެ ކުންފުނީގެ ހުޅުނގެ ޖައި ވޫ އާ ދޭތެރޭ ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމެއް ޤާނޫނީގޮތުން ބާރުވެރިކަމެއް ލިބިދޭ ހަރަކާތްތަކެއް ހިންގުން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ސާބިތު ތަރުންކަމާއި ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ ވަކީލުން ހިންގި ޕްރޮޖެކްޓުގައި މަސައްކަތް ކުރިކަމަށް ހުޅުނގެ ޖައި ވޫ އަ ކުންފުނީގެ ވަޒީފާއިން، މަސައްކަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ސާދަވަނަ ޤަރާރުން 2008 ގައި 06 ފެބްރުއަރީ ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މެލޭޝިޔާ) ގެ ވަކީލުން ކަނޑައަޅާ ބަޔާނެއް އެކުލަވައިލެވުމުގައި ބާރުލިބިގެން ވާކަމަށް ހުޅުނގެ ޖައި ވޫ ގެ މަސައްކަތް ސާބިތުވާނެކަން ހަމަހިމެނޭ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް އެކުލަވައިލި، ކުންފުނީގެ ވަޒީފާއިން ހުޅުނގެ ޖައި ވޫ ވަކިކުރުމަށް ވަކި އެއް ހަމަޖެހިގެން ގެންގުޅުނު ވަޒީފާއަށް ގޮވާލުން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

އެއްގޮތަށްކަމަށް ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މޯލްޑިވްސް) ގެ ވަކާލާތުން ބުނެފައި އޮތޯރިޓީގައި ވިއަސް އެކަން ސާބިތުކޮށްދީފައި ނުވާކަން ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާއިން އެނގޭކަމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނީ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ސުންޖިން އިންޖިނިއަރިންގ (މޯލްޑިވްސް) އެސް.ޕީ.އެން.ބީ.އެލް.ޖީ ގެ ވަކާލާތުން ސައުތްކޮރިއާގެ ރައްޔިތެއްކަމަށްވާ ހުވަންގ ޖައި ވޫ (Hwang Jae Woo) (ޕާސްޕޯޓް ނަންބަރު JR 3117751) ކުރި ދަޢުވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން، ޝަރީޢަތުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/37 ޤަޟިއްޔާއިން އެ މައްސަލަ ބައްލަވައި ނިންމަވައިފައިވާ ހަމަގޮތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިނދު، އިއްތިފާޤުވުމުން ފަނޑިޔާރުން ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިމައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/37 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް މައްސަލަ ނިންމީމެވެ.